Reportatges | | Actualitzat el 01/04/2023 a les 08:00

1995 | Esterri d'Àneu escull l'alcalde per sorteig

Les cinquenes eleccions municipals al Pallars cristal·litzarien la continuïtat malgrat algunes sorpreses electorals

L'insòlit empat a vots a Esterri d'Àneu es va haver de dirimir a sorts al jutjat de Tremp | M. Lluvich / ACN

[despiece] Amb motiu de les pròximes **eleccions municipals** del 28 de maig, a **Pallars Digital** presentem ***Cròniques municipals***. Una secció d'11 capítols on cada dissabte fem un repàs històric als comicis locals que s'han celebrat a les comarques pallareses des de la recuperació dels ajuntaments democràtics, l'any 1979, fins l'actualitat.[/despiece]
El **28 de maig de 1995**, les pallareses i els pallaresos tornaven a anar a les urnes per escollir els seus representants als ajuntaments. A escala estatal, la polèmica bullia entre la ciutadania arran de les últimes informacions sobre els **GAL**, el terrorisme d'estat en la guerra bruta contra **ETA**. El desgast de **Felipe González**, que l'any següent saltaria de la Moncloa, no semblava tenir massa efecte en l'electorat pallarès, que als comicis locals acostumava a preferir la persona abans que el partit, i en línies generals era molt més pròxim a Convergència i Unió. Els resultats així ho confirmarien.

[h2]Tremp: Un pacte d'esquerres amb final abrupte[/h2]
Després de quatre anys governant, **Víctor Orrit** guanyava per primera vegada unes eleccions municipals a **Tremp**, però es quedava a només un regidor de la majoria absoluta. Amb 324 vots més i sis edils, els socialistes superaven a una **CIU** amb noves cares, encapçalada per **Enric Corona**, d'Unió Democràtica. L'absència de l'exalcalde Miquel Verdeny es va notar, i la candidatura perdia 181 vots i un representant al consistori.

Orrit es veia, doncs, obligat a pactar de nou. En aquesta ocasió, el soci va ser el jove regidor de 23 anys d'ERC, **Josep Ardanuy**. Els republicans havien aconseguit entrar a l'ajuntament per primer cop des dels temps de la Segona República i després de l'intent fracassat de Ramon

Canals l'any 1983. Ardanuy recorda a **Pallars Digital** que en aquell temps Esquerra Republicana era "**l'únic partit a la comarca obertament independentista"**. Un posicionament que els va valdre fortes crítiques per part de "gent que avui penja estelades", explica.

El regidor d'ERC a Tremp, Josep Ardanuy, amb dos veïns de Castellet. Foto: Cedida

El pacte d'esquerres entre el PSC i ERC va començar a caminar, però **va tenir un abrupte final**. Abans, però, l'aleshores regidor de Fires celebra que la seva entrada va propiciar que Tremp impulsés la recuperació de la **memòria històrica** a la ciutat. Una iniciativa que va provocar que sectors pròxims a Unió Democràtica presentessin una **querella** contra Ardanuy, que finalment no va prosperar. **"Em deien que no s'havia de remoure el passat"**, afirma.

La legislatura 1995-1999 va ser **convulsa**. Una de les principals friccions, explica, tenia a veure amb la regidoria d'Obres, encapçalada per **Jaume Altisent**, fill de l'exalcalde franquista, exedil independent i aleshores segon de la llista de Víctor Orrit. Les desavinences entre socis van esclatar quan ERC va votar en contra dels pressupostos municipals, fet que va suposar l'expulsió d'Ardanuy de l'equip de govern. **"Ho vam fer per coherència"**, relata l'actual gerent del Consell Comarcal del Pallars Jussà.

El socialista Víctor Orrit guanyava per primer cop les eleccions i un segon mandat a Tremp. Renovació / ERC

[h2]Noves majories absolutes a Sort i la Pobla[/h2]
A les dues altres grans poblacions del Pallars, **Sort** i **la Pobla de Segur**, la situació no va canviar massa. A la capital del Sobirà, el convergent **Agustí López** celebrava (i ampliava) la seva segona **majoria absoluta**, sumant un nou regidor que li permetia governar amb tranquil·litat. A molta distància quedaven dos exalcaldes del municipi: el PSC, de nou liderat per **Francesc Rafel**, *Kiko de Lessui*, i **Unitat del Pallars**, amb **Antoni Comes** al capdavant, tots dos amb només un regidor.

Mentrestant, a la Pobla de Segur, **Narcís Balagué** aconseguia un segon mandat per al PSC amb set regidors, enfront dels tres edils de Convergència i Unió, encapçalada per l'empresari **Miquel Rius**. La golejada en els resultats va estar precedida d'un **debat electoral** celebrat al Cinema Avenida. Tal com rememoren a aquest diari diversos poblatans que van assistir al cara a cara, l'oratòria de Balagué van superar amb escreix la poca experiència de Rius.
[intext1]
[h2]Un alcalde per sorteig a Esterri d'Àneu[/h2]
En contrast amb aquestes còmodes victòries als grans nuclis, aquell 28 de maig **Esterri d'Àneu** va ser testimoni d'un gran imprevist electoral. Si l'empat a tres regidors entre PSC, ERC i CIU a Sort l'any 1987 va ser una sorpresa, **els 192 vots que CIU i el PSC van obtenir a la capital aneuenca** va ser una autèntica bomba. Una circumstància mai vista fins aleshores, i que es va haver de decidir al **jutjat de Tremp** i per **sorteig**. Amb el 50% de probabilitats, l'alcalde **Joan Civat** aconseguia el seu cinquè mandat democràtic enfront del candidat socialista **David Tarrado**.

Per només un vot, **la Torre de Capdella** es va salvar de viure una situació similar a la d'Esterri. En

aquest cas, l'alcalde **Josep Soldevila** començava la seva quarta i última legislatura al poder guanyant amb **243 vots** per davant dels 242 del PSC, liderat per **Ramon Font**.

Narcís Balagué, tercera de la primera fila, va revalidar la majoria absoluta a la Pobla de Segur amb 7 regidors. Foto: Sota l'Arbre / XAC Premsa.

[h2]El paraigua independent d'Unitat del Pallars[/h2]
La gran novetat en aquestes eleccions va ser l'aparició d'**Unitat del Pallars**, una formació independent que es va presentar en sis municipis de les dues comarques. El partit va ser creat pocs mesos abans de les eleccions, i va sorgir arran d'un manifest elaborat el 19 de novembre de 1994 a Salàs de Pallars. De fet, Unitat del Pallars estava domiciliat en aquest mateix poble, i registrat per **Pau Noy**, membre d'Iniciativa per Catalunya.

L'agrupació es definia com una eina per "servir amb caràcter instrumental" i afirmava voler treballar pel "redreçament de la comarca". Sota el lema "**El nostre país té futur**", els seus integrants i caps de llista pertanyien diferents camps polítics: **Xavier Gabarrell**, cap de llista a Tremp i fundador de la revista *Lo Raier*, provenia de **Nacionalistes d'Esquerra** i militava a Iniciativa per Catalunya; a Sort va ser **Antoni Comes**, exalcalde de la capital del Sobirà amb ERC, mentre que a **Salàs de Pallars** la llista seria liderada per l'aleshores alcalde **Josep Maria Bertran**, independent, però posteriorment batlle per Convergència i Unió.
[intext2]
En general, els resultats d'Unitat del Pallars van ser modestos, però, així i tot, destacables tenint en compte les candidatures presentades: **507 vots i 7 regidors**. La fita més important va ser aconseguir l'alcaldia de Salàs (4 regidors), mentre que al Pallars Sobirà van sumar un edil als ajuntaments **d'Alins**, **Sort** i **Vall de Cardós**. A la capital del Jussà, però, es van quedar en blanc i només van poder sumar 64 vots, mentre que tampoc van obtenir representació a Lladorre.

Xavier Gabarrell, candidat d'Unitat del Pallars a la ciutat de Tremp. Foto: XAC Premsa

En conjunt, **CIU** va tornar a ser la força més votada i la que més regidors i alcaldies va sumar arreu del Pallars, **22 de 29**; cinc més que l'any 1991 gràcies a la incorporació d'**Isona i Conca Dellà, Gavet, Tírvia, Farrera i Rialp**. La porció restant del pastís va ser gairebé tota per al **PSC**, que va conservar les dues grans poblacions del Jussà, mentre que al nord va aconseguir quatre alcaldies gràcies a les victòries a **Baix Pallars** i **Alt Àneu**, on començava el llarg mandat de **Joaquim Llena**.

Molt endarrere quedaven **ERC** i el **Partit Popular**, que es presentava per primer cop en unes eleccions municipals al Pallars. Els populars van registrar un total de 10 candidatures a les dues comarques, però només van poder assolir tres regidors, un a Tremp, un a Sarroca de Bellera, mentre que el tercer seria l'exalcalde de la Pobla **Jordi Martí**, que tornava al consistori després de vuit anys d'absència. Finalment, els republicans s'haurien de conformar amb un únic regidor en tot el Pallars.

[hr] **Col·labora!**

Aquest **article** ha estat redactat gràcies a la **recerca**, el **treball** i l'**esforç** de periodistes. Si valores la nostra feina, ara pots **donar suport al projecte:**

[noticiadiari]68/6462[/noticiadiari]